

NÄR JAG OCH MÄRREN SKULLE SÄLJAS PÅ AUKTION.

En sann historia ur verkliga livet

Det är nästan genant att erkänna, men faktum är att jag har bevistat endast två riktiga bondauktioner under hela mitt långa liv. Den första inträffade 1938 då jag var anställd som kombinerad dräng och lagårdspiga på en bondgård i Arnäs i Ångermanland.

Den andra inträffade mer som av en händelse i Gunnarskog i Värmland på 1940-talet. Bytet den gången blev ett halvt dussin matskedar som var inlindade i ett par gumtrosor av den modell som brukades för hundra år sen. Det var modellen utan framstycke, bara med en bred spets som höll fast bakstycket med låren nere vid knäna. Modellen var praktisk i flera avseenden, men framför allt för att allmogens gummor då bara behövde ställa sej vid vägkanten och bresa på benen och strila rätt ner i backen. Jag gav nog inte så många kronor för kartongen de låg i, men skedarna var bra, och trosorna hade jag naturligt nog inget bruk för.

Nej, det var mitt första auktionsäventyr våren 1938 som fick en minnesgod betydelse för mig. Jag var nämligen själv mycket starkt involverad i den auktionen. Men varje nytt skeende i livet har som regel en förhistoria, så även den här.

Ett och ett halvt år tidigare, efter avslutad grundskola, var jag nödd och tvungen att söka min egen försörjning och lite till. 1930-talet var betydligt svårare att tampas med än dagens så kallade vedermödor. För min del fanns just då ingen annan utväg än att söka drängplats på en bondgård och jag råkade hamna i Ångermanland.

I den professionen stannade jag sedan i tre år, och med facit i hand, kan jag idag påstå, att de åren var mina lyckligaste ungdomsår. Jag fick förmånen att vara både dräng och pigasamtidigt, och detta var en del av lyckan.

Jag ska inte gå in på allt som detta innebar, men på min lott föll bland annat att sköta ladugårdens 14 kor och ungdjur,

och därtill alla vanliga hästkörslor som att plöja, så och skörda. Allt för en begynnelse lön under vintern med tjugofem kronor i månaden och trettiofem kronor under sommaren inkl. mat och husrum som god och uppskattad familjemedlem.

Under 1930-talet gick det tretton på dussinet av alla olika skogsskövlare som köpte upp skogsmark och bondgårdar på alla orter de kom åt. Efter ett och ett halvt år på min första städsel blev också den gården såld till en av dessa skogsskövlare.

Vad återstod då?

Jo, offentlig auktion på lösöret, dit även jag naturligen hörde, och försäljning till högstbjudande. Förberedelsen var lång och svår för oss alla inom min nya familj. Allt skulle ju gå under klubban, även jag och ev. de två hästarna. Alla kor skulle tvättas och skrubbas rena och blanka i skinnet med varmt såpvatten inför den kommande dagen och detta var självklart min uppgift. Dessutom hängde tunna trådgardinskappor i lagårns fönster mot gården, och även dom skulle tvättas rena från flugskiten och hängas upp på nytt.

År 1919, samma år jag föddes, blev det i lag förbjudet att låta människor säljas på öppen auktion. Men detta till trots, skulle jag nu på sätt och vis få vara med om den företeelsen. Men med förlov sagt kom detta att ske i kärleksfull omtanke om min ringa person, och om märren Snälla som bar på sitt andra föl i långt framskridet stadium. Det var också i kärleksfull omtanke som vår gamla trotjänare på gården, den gamla ardenneren Brunte inte fick byta stall, utan gå den tunga vägen till slakteriet. Annat var det med familjens ögonsten, det Nordsvenska fölstoet Snälla. När det gällde Snälla, ställdes ett förbehåll som innebar, att den som i förväg köpte eller på auktionen ropade in henne också var tvingad att även ta mig med i köpet.

Efter flera hjärtnipande överläggningar var alla klara över att Snälla inte fick komma till ett nytt och främmande stall om inte även jag fick följa med henne dit. Hon var ju dessutom havande och behövde få känna trygghet. I den övertygelsen blev det solklart och slutligen bestämt att även jag, som tillhörde gårdens lösöre, skulle följa med henne dit hon flyttade.

Jag vet, eftersom jag själv deltog i alla överläggningar och förberedelser inför auktionen att vederbörlig hänsyn hela tiden togs till min situation. Jag behövde ju själv en ny arbetsplats och arrangemanget föll sig därför helt naturligt. Känsla och omsorg var rådande i allt som gällde relationen människor och djur både på den gården och på andra gårdar inom Arnäs kommun den tiden.

Naturligtvis blev den här delen av auktionen uppgjord i förväg och i bästa samförstånd, och både jag och Snälla slapp höra det formella klubbslaget.

På kvällen när auktionen var överstämmande, satt jag bredvid min nye husbonde på samma tippkärra jag hämtades till gården med ett och ett halvt år tidigare. Kärnan var lastad med både mina och Snällas ägodelar, men nu var det jag som hade Snällas tömmar i mina händer. Båda var vi på väg till ett nytt stall och en ny drängkammare. Allt var frid och fröjd.

Den här historien ur den krassa verkligheten kan kanske tolkas som tillrättalagd, men verkligheten rymmer ännu mer kuriösa inslag. Den piga jag efterträdde när jag kom till Arnäs blev nämligen min nya husmor. Hon hade gift sig med en bonde som just hade blivit myndig och fått överta sin hemgård som varit utarrenderad några år i väntan på hans "mognad". Det var således nästan mina jämnåriga jag kom till för att stanna hos i nästan två år. Också detta må väl vara en ödets skickelse?

Trivsammare och finare människor än bondebefolkningen i Arnäs på den tiden får man nog förgäves söka överallt efter idag.

Fritidsproblem? Ingalunda!

Under alla tre drängåren använde jag mina lediga timmar till att läsa in Hermods gymnasiekompetens för att senare kunna fortsätta min vidare utbildning.

O, du ljuva ungdomstid!

Min var fantastisk. Men ändå, även om jag kunde få börja om med alla nutida förutsättningar och möjligheter hade jag i alla fall inte blivit lyckligare än jag är idag!